

ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»
ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ ТА МАСОВИХ КОМУНІКАЦІЙ
Кафедра туризму, документних та міжкультурних комунікацій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор

з навчально-виховної роботи

_____ О.П. Коляда

« _____ » _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інформаційно-аналітична діяльність

освітня програма _____ Інформаційна, бібліотечна та архівна справа _____
(шифр і назва навчальної дисципліни)
(назва освітньої програми)

освітнього рівня _____ магістр _____
(назва освітнього рівня)

галузь знань _____ 02 Культура і мистецтво _____
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність(ності) _____ 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа _____
(шифр і назва спеціальності(тей))

Спеціалізація(ї) _____ _____
(назва спеціалізації)

інститут, філія, факультет, коледж _____ Інститут філології та масових комунікацій _____
(назва навчально-виховного підрозділу)

Обсяг, кредитів: 120/4

Форма підсумкового контролю: екзамен

Київ 2023 рік

Робоча програма Інформаційно-аналітична діяльність

(назва навчальної дисципліни)

для студентів за галуззю знань „02” „Культура і мистецтво”
спеціальністю 029 „Інформаційна, бібліотечна та архівна справа”

„01” вересня 2023 року – 41 с.

Розробники:

Лучко Юлія Іванівна – доцент кафедри туризму, документних та міжкультурних комунікацій Інституту філології та масових комунікацій, кандидат педагогічних наук

(вказати авторів, їхні посади, навчально-виховний підрозділ, кафедру, наукові ступені та вчені звання)

Викладачі:

Лучко Юлія Іванівна – доцент кафедри туризму, документних та міжкультурних комунікацій Інституту філології та масових комунікацій, кандидат педагогічних наук

(вказати всіх викладачів, які працюють за даною програмою, їхні посади, навчально-виховний підрозділ, кафедру, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри туризму, документних та міжкультурних комунікацій Інституту філології та масових комунікацій

Протокол від „29” серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри
правових та інформаційних технологій

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

„29” серпня 2023 року

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми (керівником проектної групи) Інформаційна, бібліотечна та архівна справа (2023 р.)

_____ (назва освітньої програми)

„29” вересня 2023 року

Гарант освітньо-професійної
програми (керівник проектної групи)

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

ПРОЛОНГАЦІЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Навчальний рік	2023/2024	20___/20___	20___/20___	20___/20___
Дата засідання кафедри				
№ протоколу				
Підпис завідувача кафедри				

Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу <http://vo.uu.edu.ua/> за адресою:

<https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=13577>

(вказати адресу)

Робочу програму перевірено

„29” серпня 2023 року

Заступник директора

(підпис)

(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

1.	ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
2.	МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
3.	РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ.....	6
4.	ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	8
4.1.	Анотація дисципліни.....	8
4.2.	Структура навчальної дисципліни.....	10
4.2.1.	<i>Тематичний план</i>	10
4.2.2.	<i>Навчально-методична картка дисципліни</i>	12
4.3.	Форми організації занять.....	13
4.3.1.	<i>Теми семінарських занять</i>	13
4.3.2.	<i>Індивідуальні завдання</i>	13
4.3.3.	<i>Індивідуальна навчально-дослідна робота</i>	14
4.3.4.	<i>Теми самостійної роботи студентів</i>	14
5.	МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	18
5.1.	Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.....	18
5.2.	Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.....	19
5.3.	Інклюзивні методи навчання.....	19
6.	СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	20
6.1	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів.....	21
6.2.	Система оцінювання роботи студентів упродовж семестру.....	22
6.3.	Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS..	23
6.4.	Розподіл балів, які отримують студенти.....	23
6.5.	Орієнтовний перелік питань до заліку.....	23
7.	МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	26
7.1.	Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для студентів з інвалідністю.....	26
7.2.	Глосарій (термінологічний словник).....	27
7.3.	Рекомендована література.....	40
7.4.	Інформаційні ресурси.....	41
8.	МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.....	41

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальний обсяг кредитів – 4	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни вибіркова	
	Спеціальність 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа	Цикл підготовки професійний	
Модулів – 1	Спеціалізація немає	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: реферат	Мова викладання, навчання та оцінювання: українська	Семестр	
Загальний обсяг годин – 120		2-й	2-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 5	Освітній ступінь: магістр	30 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	4 год.
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		74	110
Індивідуальні завдання: 6 год.			
Вид семестрового контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 38,3% аудиторних занять, 71,7% самостійної роботи;

для заочної форми навчання – 8,3% аудиторних занять, 91,7% самостійної роботи.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: опанування студентами знань щодо теоретичних основ інформаційно-аналітичної діяльності, організаційно-методичних засад реалізації інформаційно-аналітичної діяльності в управлінській сфері та в галузі НТІ, типології інформаційно-аналітичних продуктів і послуг, методики їх створення і надання користувачам, підготовки інформаційно-аналітичних документів.

Завдання:

- самостійно застосовувати окремі елементи знань і умінь з організації інформаційно-аналітичної діяльності,
- поєднувати їх залежно від конкретної ситуації або проблеми: в інформаційно-аналітичних службах управлінських структур та органів державної влади, в інформаційних центрах науково-освітньої сфери, інформаційно-рекламних та інформаційно-патентних структурах;
- в кадрових і архівних підрозділах різних організацій та установ;
- інших інформаційно-документних підрозділах.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- теоретико-фундаментальні основи ІАД та її складові;
- оволодіти знаннями щодо організації, форм, засобів, технології і компонентної структури ІАД в прикладному аспекті, зокрема, в сфері управління і галузі НТІ;
- опанування знань щодо організації інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності організації, підприємства, установи, а також керівників, фахівців, наукових працівників, визначення основних напрямків вдосконалення цієї діяльності;
- знайомство з існуючими класифікаціями інформаційно-аналітичних продуктів і послуг як результату ІАД;

вміти:

- опанування методики створення інформаційно-аналітичних продуктів;
- здобуття навичок щодо створення проекту асортименту (номенклатури) інформаційно-аналітичних продуктів і послуг;
- засвоєння методики підготовки і складання окремих видів інформаційно-аналітичних документів;

- здобуття навичок щодо підготовки оглядів з актуальних соціальних, економічних і фінансових питань, аналітичних доповідей, довідок та інших матеріалів, використовуючи інформаційно-пошукові системи Інтернет.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікативних технологій.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, пошуку, опрацювання, аналізу та синтезу інформації в науках соціокомунікаційного циклу.

ЗК 8. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

ФК 1. Здатність здійснювати відбір, аналіз, оцінку, систематизацію, моніторинг, організацію, зберігання, розповсюдження та надання в користування інформації та знань у будь-яких форматах.

ФК 2. Здатність використовувати методи систематизації, пошуку, збереження, класифікації інформації для різних типів контенту та носіїв.

ФК 4. Здатність аналізувати закономірності розвитку, документноінформаційних потоків та масивів, як штучно створеної підсистеми соціальних комунікацій

ФК 15. Здатність опановувати та застосовувати технології системного аналізу інформаційної діяльності.

Програмні результати навчання

ПРН 3. Керувати документаційними процесами діяльності установ, користуватися засобами електронного документообігу, організувати референтну та офісну діяльність

ПРН 5. Узагальнювати, аналізувати і синтезувати інформацію в діяльності, пов'язаній із її пошуком, накопиченням, зберіганням та використанням.

ПРН 13. Оцінювати результати діяльності та відстоювати прийняті рішення.

ПРН 16. Приймати обґрунтовані управлінські та технологічні рішення.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Анотація дисципліни

Змістовий модуль 1.

Сутність, складові, методологія, принципи інформаційно-аналітичної діяльності

Тема 1. Вступ. Понятійний апарат. Інформаційно-аналітична діяльність як специфічний різновид людської діяльності

Мета, завдання, предмет навчальної дисципліни «Інформаційно-аналітична діяльність» та її специфіка. Структура курсу «Інформаційно-аналітична діяльність». Місце навчальної дисципліни в системі дисциплін документно-комунікаційного циклу. Інформаційно-аналітична діяльність як специфічний різновид людської діяльності. Короткий історичний огляд розвитку інформаційно-аналітичної діяльності. Найважливіші етапи. Джерела інформації в системі суб'єктно-об'єктних відносин інформаційної діяльності. Типологія та класифікація інформації.

Тема 2. Теоретичні основи інформаційно-аналітичної діяльності. методи аналітики, їхня універсальність у процесі пізнання

Актуальність, суть, основні принципи ІАД. Цілі, об'єкт, предмет, суб'єкти ІАД. Категоріально-понятійна система дисципліни «Інформаційно-аналітична діяльність». Загальні професійні вимоги до рівня фахової підготовки аналітика. Основні методи аналітики. Параметри інформації. Базові моделі, що застосовуються під час аналізу інформаційних явищ.

Тема 3. Методи організації інформаційно-аналітичної діяльності. принципи прогнозу інформаційних подій і процесів

Методи організації ІАД. Загальноприйнятий алгоритм діагностики інформаційних подій і процесів. Методи збору аналітичної інформації. Проблема інтерпретації фактів та типові помилки в аналітичних висновках. Поняття та методи аналітичних прогнозів. Етапи прогнозування. Моделі та типи прогнозів.

Змістовий модуль 2.

Практика організації інформаційно-аналітичної діяльності

Тема 4. Правове регулювання інформаційної сфери в Україні. суб'єкти інформаційної діяльності, та їх потреби в інформації

Система законодавчого забезпечення інформаційно-аналітичної діяльності в Україні. Закон України «Про інформацію» - базовий акт у системі регулювання інформаційних відносин. Закон «Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2020-2025 роки». Інші нормативні акти стосовно інформаційно-аналітичної діяльності. Сутність і структура інформаційного циклу. Характеристики інформаційних потреб. Методи вивчення інформаційних потреб.

Тема 5. Україна в світовому інформаційному просторі. Сучасні концепції цивілізацій

Сучасні концепції розвитку цивілізацій. Інформаційно-комунікаційні технології як чинник розвитку інформаційного суспільства. Інформаційна технологізація суспільного життя. Інформаційні позиції та імідж України.

Інформаційна політика зарубіжних країн. Зовнішні чинники впливу на Україну.

Тема 6. Інформаційний простір як об'єкт дослідження: сутність і зміст. глобальні інформаційні процеси

Сутність і зміст поняття інформаційного простору. Види і форми інформаційної діяльності в суспільстві. Концепції трактування суті інформаційного простору. Сучасний стан інформаційного простору України. Інформаційні стратегії. Процес глобалізації, його позитивні і негативні наслідки. Специфіка організації світових інформаційних потоків. Міжнародна правова база в інформаційній сфері. Концепція Нового міжнародного інформаційного і комунікаційного порядку.

Тема 7. Методичний підхід до формалізації стратегічного планування у сфері забезпечення інформаційної безпеки

Виклики інформаційної ери. Комплексний підхід до питань інформаційної безпеки. Оптимізація заходів інформаційної безпеки у гуманітарній сфері. Проблеми формування ефективної та науково обґрунтованої державної політики у сфері забезпечення інформаційної безпеки в сучасних умовах. Процеси, що передують стратегічному плануванню у сфері забезпечення інформаційної безпеки.

Дисципліни, вивчення яких обов'язково передують цій дисципліні: загальне документознавство, спеціальне документознавство, загальне діловодство, спеціальне діловодство, бібліографознавство, архівознавство, патентознавство, музеєзнавство, інформаційні технології в галузі.

Міжпредметні зв'язки: загальне документознавство, загальне діловодство, інформаційні технології в галузі.

4.2. Структура навчальної дисципліни

4.2.1. Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт														Форми та методи контролю знань
	денна форма							заочна форма							
	Усього	аудиторна					с.р.	Усього	аудиторна					с.р.	
		у тому числі							у тому числі						
л		сем	пр	лаб	інд	л			сем	пр	лаб	інд			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Модуль 1															
Змістовий модуль 1. Сутність, складові, методологія, принципи інформаційно-аналітичної діяльності															
Тема 1. Вступ. Понятійний апарат. Інформаційно-аналітична діяльність як специфічний різновид людської діяльності	16	4	2	–	–	–	10	16	1	–	–	–	–	15	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд додаткової літератури, написання реферату
Тема 2. Теоретичні основи інформаційно-аналітичної діяльності. методи аналітики, їхня універсальність у процесі пізнання	16	4	2	–	–	–	10	16	1	1	–	–	–	14	АР: письмове тестування СР: письмове завдання для самост. опрацювання ІР: огляд законодавчих документів по темі
Тема 3. Методи організації інформаційно-аналітичної діяльності. принципи прогнозу інформаційних подій і процесів	16	4	4	–	–	–	8	16	–	1	–	–	–	15	АР: співбесіда СР: підготовка та проведення презентації ІР: огляд додаткової літератури, написання реферату
Модульний контроль	2	–	–	–	–	2	–	2	–	–	–	–	2	–	комп'ютерне тестування
Разом за змістовим модулем 1	50	12	8	–	–	2	28	50	2	2	–	–	2	34	
Змістовий модуль 2.															
Практика організації інформаційно-аналітичної діяльності															
Тема 4. Правове регулювання інформаційної сфери в Україні. суб'єкти інформаційної діяльності, та їх	16	4	2	–	–	–	10	16	2	–	–	–	–	14	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації

потреби в інформації																
Тема 5. Україна в світовому інформаційному просторі. Сучасні концепції цивілізацій	16	4	2	-	-	-	10	16	-	1	-	-	-	15		АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд додаткової літератури, написання реферату
Тема 6. Інформаційний простір як об'єкт дослідження: сутність і зміст. глобальні інформаційні процеси	16	4	2	-	-	-	10	16	2	-	-	-	-	14		АР: письмове тестування СР: письмове завдання для самост. опрацювання ІР: огляд додаткової літератури, написання реферату
Тема 7. Методичний підхід до формалізації стратегічного планування у сфері забезпечення інформаційної безпеки	14	6	2	-	-	-	6	14	-	1	-	-	-	13		АР: письмове тестування СР: письмове завдання для самост. опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації на тему „Гуманітарні аспекти інформаційної безпеки ”
Модульний контроль	2	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	2	-		комп'ютерне тестування
Разом за змістовим модулем 2	64	18	8	-	-	2	36	64	4	2	-	-	2	56		
Усього годин	114	30	16	-	-	4	64	114	6	4	-	-	4	92		
ІНДЗ	6	-	-	-	-	6	-	6	-	-	-	-	6	-		ІНДЗ: реферат
Усього годин	120	30	16	-	-	10	64	120	6	4	-	-	10	92		

4.2.2. Навчально-методична картка дисципліни „Інформаційно-аналітична діяльність”

Разом: 120 год., лекції – 30 год., семінарські заняття – 16 год., самостійна робота – 74 год.

Модулі	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				
Назва модуля	<i>Сутність, складові, методологія, принципи інформаційно-аналітичної діяльності</i>				<i>Практика організації інформаційно-аналітичної діяльності</i>				
Кількість балів за модуль	34 бали				41 бал				
Лекції									
Теми лекцій	<i>Вступ. Понятійний апарат. Інформаційно-аналітична діяльність як специфічний різновид людської діяльності</i>	<i>Теоретичні основи інформаційно-аналітичної діяльності. методи аналітики, їхня універсальність у процесі пізнання</i>	<i>Методи організації інформаційно-аналітичної діяльності. принципи прогнозу інформаційних подій і процесів</i>	<i>Правове регулювання інформаційної сфери в Україні. суб'єкти інформаційної діяльності, та їх потреби в інформації</i>	<i>Україна в світовому інформаційному просторі. сучасні концепції цивілізацій</i>	<i>Інформаційний простір як об'єкт дослідження: сутність і зміст. глобальні інформаційні процеси</i>	<i>Методичний підхід до формалізації стратегічного планування у сфері забезпечення інформаційної безпеки</i>		
								1 бал	1 бал
Теми семінарських занять	<i>Вступ. Понятійний апарат. Інформаційно-аналітична діяльність як специфічний різновид людської діяльності</i>	<i>Теоретичні основи інформаційно-аналітичної діяльності. методи аналітики, їхня універсальність у процесі пізнання</i>	<i>Методи організації інформаційно-аналітичної діяльності. принципи прогнозу інформаційних подій і процесів</i>	<i>Правове регулювання інформаційної сфери в Україні. суб'єкти інформаційної діяльності, та їх потреби в інформації</i>	<i>Україна в світовому інформаційному просторі. сучасні концепції цивілізацій</i>	<i>Інформаційний простір як об'єкт дослідження: сутність і зміст. глобальні інформаційні процеси</i>	<i>Методичний підхід до формалізації стратегічного планування у сфері забезпечення інформаційної безпеки</i>		
								4 бали	4 бали
Самостійна робота	4 бали	4 бали	4 бали	4 бали	4 бали	4 бали	4 бали	4 бали	
ІНДЗ	15 балів								
Види поточного контролю	Модульні контрольні роботи (10 балів)								
Підсумковий контроль	Залік								

4.3. Форми організації занять

4.3.1. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ. Понятійний апарат. Інформаційно-аналітична діяльність як специфічний різновид людської діяльності	2
2	Теоретичні основи інформаційно-аналітичної діяльності. методи аналітики, їхня універсальність у процесі пізнання	2
3	Методи організації інформаційно-аналітичної діяльності. принципи прогнозу інформаційних подій і процесів	4
4	Правове регулювання інформаційної сфери в Україні. суб'єкти інформаційної діяльності, та їх потреби в інформації	2
5	Україна в світовому інформаційному просторі. сучасні концепції цивілізацій	2
6	Інформаційний простір як об'єкт дослідження: сутність і зміст. глобальні інформаційні процеси	2
7	Методичний підхід до формалізації стратегічного планування у сфері забезпечення інформаційної безпеки	2
Разом		16

4.3.2. Індивідуальні завдання

1. Огляд додаткової літератури, написання реферату на тему „Джерела інформації в системі суб'єктно-об'єктних відносин інформаційної діяльності”.
2. Огляд законодавчих документів щодо захисту інформації.
3. Огляд додаткової літератури, написання реферату на тему „Поняття та методи аналітичних прогнозів”.
4. Підготовка та проведення презентації на тему „Характеристики інформаційних потреб”.
5. Огляд додаткової літератури, написання реферату на тему „Інформаційна політика зарубіжних країн”.
6. Огляд додаткової літератури, написання реферату на тему „Концепція Нового міжнародного інформаційного і комунікаційного порядку”.
7. Підготовка та проведення презентації на тему „Проблеми формування ефективної та науково обґрунтованої державної політики у сфері забезпечення інформаційної безпеки в сучасних умовах”.

4.3.3. Індивідуальна навчально-дослідна робота (*навчальний проект*)

Індивідуальна навчально-дослідна робота (ІНДР) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання студентами ІНДР прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, семінарських та лабораторних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- складання ситуаційних завдань із різних тем курсу (**3 бали**);
- огляд літератури з конкретної тематики (**3 бали**);
- анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, тематичні розвідки (**3 бали**);
- Підготовка наукової статті з будь-якої теми курсу (**15 балів**);
- Участь у науковій студентській конференції (**5 балів**);
- дослідження різноманітних питань з тематики дисципліни у вигляді есе (**5 балів**).
- дослідження з тематики дисципліни у вигляді реферату (охоплює весь зміст навчального курсу) – **15 балів**.

Орієнтовна структура ІНДЗ – дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

Орієнтовна структура ІНДЗ – дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

Тематика ІНДЗ

1. Історія виникнення та розвитку інформаційно-аналітичної діяльності.
2. Суть та основні принципи інформаційно-аналітичної діяльності.
3. Методи аналітики, їх універсальність в процесі пізнання.
4. Специфіка аналітики в системі сучасних наук: проблеми і перспективи.

5. Проблема інтерпретації фактів в інформаційній діяльності та типові помилки.
6. Види інформаційно-аналітичної роботи: суть, особливості класифікації та функціонування.
7. Особливості викривлення та спотворення інформації в інформаційно-аналітичній діяльності.
8. Комунікація як процес у структурі людської цивілізації: документознавчий аспект.
9. Становлення і розвиток інформаційного суспільства: проблеми і перспективи.
10. Особливості національної моделі розвитку інформаційного суспільства.
11. Сучасні концепції розвитку цивілізацій: перспективи і загрози.
12. Особливості забезпечення безпеки національного інформаційного простору.
13. Процес глобалізації і Україна: виклики та проблеми.
14. Україна в світовому інформаційному просторі: проблема вибору.
15. Недоліки правової бази України в інформаційній сфері.
16. Концепція Нового міжнародного інформаційного порядку і її вплив на Україну.
17. Слабкість інформаційних позицій України в світовому інформаційному просторі.
18. Зовнішні чинники впливу на українську інформаційну політику.
19. Міжнародний імідж України та шляхи його покращення.
20. Фактори результативності роботи аналітика.

**Критерії оцінювання ІНДЗ
(дослідження у вигляді реферату)**

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	3 бали
2.	Складання плану курсової роботи	1 бал
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень у логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання	3 балів
4.	Дотримання правил реферування наукових публікацій	3 бали
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції,	3 бали

	пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел, посилання	2 бали
Разом		15 балів

Оцінка за ІНДЗ у вигляді реферату: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 15-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
14 – 15	відмінно	5	A	відмінно
12 – 13	добре	4	BC	добре
10 – 11	задовільно	3	DE	задовільно
0 – 9	незадовільно	2	FX	незадовільно з можливістю повторного виконання

4.3.4. Теми самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ. Понятійний апарат. Інформаційно-аналітична діяльність як специфічний різновид людської діяльності	10
2	Теоретичні основи інформаційно-аналітичної діяльності. методи аналітики, їхня універсальність у процесі пізнання	10
3	Методи організації інформаційно-аналітичної діяльності. принципи прогнозу інформаційних подій і процесів	8
Модульний контроль		2
4	Правове регулювання інформаційної сфери в Україні. суб'єкти інформаційної діяльності, та їх потреби в інформації	10
5	Україна в світовому інформаційному просторі. сучасні концепції цивілізацій	10
6	Інформаційний простір як об'єкт дослідження: сутність і зміст. глобальні інформаційні процеси	10
7	Методичний підхід до формалізації стратегічного планування у сфері забезпечення інформаційної безпеки	6
Модульний контроль		2
ІНДЗ		6
Разом		74

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль 1.			
Сутність, складові, методологія, принципи інформаційно-аналітичної діяльності			
Тема 1. Вступ. Понятійний апарат. Інформаційно-аналітична діяльність як специфічний різновид людської діяльності (10 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	4	I-II
Тема 2. Теоретичні основи інформаційно-аналітичної діяльності. методи аналітики, їхня універсальність у процесі пізнання (10 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	4	III-IV
Тема 3. Методи організації інформаційно-аналітичної діяльності. принципи прогнозу інформаційних подій і процесів (8 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	4	V
Підсумкова модульна контрольна робота (2 год.)	Тестування	5	VI
<i>Всього: 30 год.</i>	<i>Всього: 17 балів</i>		
Змістовий модуль 2.			
Практика організації інформаційно-аналітичної діяльності			
Тема 4. Правове регулювання інформаційної сфери в Україні. суб'єкти інформаційної діяльності, та їх потреби в інформації (10 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	4	VII-IX
Тема 5. Україна в світовому інформаційному просторі. Сучасні концепції цивілізацій (10 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	4	X-XI
Тема 6. Інформаційний простір як об'єкт дослідження: сутність і зміст. глобальні інформаційні процеси (10 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	4	XII
Тема 7. Методичний підхід до формалізації стратегічного планування у сфері забезпечення інформаційної безпеки (6 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	4	XIII
Підсумкова модульна контрольна робота (2 год.)	Тестування	5	XIV
<i>Всього: 38 год.</i>	<i>Всього: 21 бал</i>		
Індивідуальна навчально-дослідна робота: 6 год.	Реферат	15	XV
Разом: 74 год.	Разом: 54 бали		

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації:

– *словесні*: лекція (традиційна, проблемна тощо) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація PowerPoint), практичні заняття, пояснення, розповідь, бесіда;

– *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація;

– *практичні*: вправи.

2. *За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації*: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. *За ступенем самостійності мислення*: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. *За ступенем керування навчальною діяльністю*: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів із книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

Методи викладання навчального матеріалу визначаються викладачем в залежності від виду занять, змісту теми, цілей і завдань, можливостей студентів та часом, відведеним для вивчення теми.

В ході лекцій використовуються наступні методи:

- пояснювально-ілюстративна лекція включає усний виклад навчального матеріалу з ілюстрацією таблиць, слайдів, роздаткового матеріалу, з використанням ТЗН.

- лекція з елементами бесіди, яка включає усний виклад навчального матеріалу, великого за обсягом, складного за логічною побудовою у якому застосовується питально-відповідальний метод навчання з використанням ілюстративного матеріалу.

- проблемна лекція спрямована на розвиток логічного мислення студентів, коли при читанні лекції перед студентами формулюється проблема для самостійного осмислення того, що далі розкривається викладачем; у ході лекції студентам може видаватися надрукований роздавальний матеріал або здійснюватися показ таблиць, слайдів, які допомагають студентам у вирішенні поставленої проблеми.

В ході семінарських занять застосовуються наступні методи:

- практичне заняття організовується у формі доповідей і обговорень. Увага студентів зосереджена висвітленні матеріалу з наданням інформації про нові наукові розробки.

- репродуктивний метод застосовується при проведенні підсумкового практичного заняття з змістового модуля з використанням тестового контролю у ІКЦ.

5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Під час викладання навчальної дисципліни „**Інформаційно-аналітична діяльність**” застосовуються наступні методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності студентів:

1. Метод створення ситуації новизни навчального матеріалу – надання нових фактів та самостійний їх пошук створює відчуття збагачення знаннями спонукає студентів до самовдосконалення.

2 Метод опори на життєвий досвід студентів – використання викладачем у навчальному процесі життєвого досвіду студентів – фактів, явищ, які вони спостерігали в житті, або в яких самі брали участь.

3.Метод емоційно-морального стимулювання – включення у зміст навчання моральних ситуацій прикладів з життя.

4.Метод зацікавлення – реалізується за допомогою цікавих прикладів, парадоксальних фактів (цікаві аналогії, проблемні запитання, досліді).

5.Метод емоційного сплеску та заохочення – підтримка, підбадьорювання, заохочення; педагог має демонструвати своє прагнення допомогти студенту, бути впевненим у його силах та здібностях.

6.Метод пізнавальних ігор:

-*ділова гра* – діалог на професійному рівні, в якому відбуваються зіткнення різних думок, пропозицій, і взаємна критика гіпотез. Їх обґрунтування, що призводить до появи нових знань і уявлень;

-*рольова гра* – імпровізоване розігрування заданої ситуації;

- *інтерактивна гра* – метод навчання, заснований на досвіді, отриманому в результаті спеціально організованої соціальної взаємодії учасників з метою зміни індивідуальної моделі поведінки;

- *симуляція* – метод навчання, який моделює обмежені в часі, конкретні життєві ситуації, результат яких залежить від поведінки учасників процесу взаємодії.

5.3. Інклюзивні методи навчання

1. Методи формування свідомості: бесіда, диспут, лекція, приклад, пояснення, переконання.

2. Метод організації діяльності та формування суспільної поведінки особистості: вправи, привчання, виховні ситуації, приклад.

3. Методи мотивації та стимулювання: вимога, громадська думка. Неприпустимо застосовувати в інклюзивному вихованні методи емоційного стимулювання – змагання, заохочення, переконання.

4. Метод самовиховання: самопізнання, самооцінювання, саморегуляція.

5. Методи соціально-психологічної допомоги: психологічне консультування, аутотренінг, стимуляційні ігри.

6. Спеціальні методи: патронат, супровід, тренінг, медіація.

7. Спеціальні методи педагогічної корекції, які варто використовувати для цілеспрямованого виправлення поведінки або інших порушень, викликаних спільною причиною. До спеціальних методів корекційної роботи належать: суб'єктивно-прагматичний метод, метод заміщення, метод „вибуху”, метод природних наслідків і трудовий метод.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Навчальна дисципліна **„Інформаційно-аналітична діяльність”** оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з 2 змістових модулів.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою.

За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру.

Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки студентам, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки „відмінно”, „добре”, „задовільно”, „незадовільно”, подано в таблиці нижче.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, семінарських, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- стандартизовані тести;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
„відмінно”	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
„добре”	Ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання семінарських завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
„задовільно”	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні семінарських завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
„незадовільно”	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу вищої освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

6.2. Система оцінювання роботи студентів упродовж семестру

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
I. Обов'язкові					
1.1. Відвідування лекцій	1	6	6	9	9
1.2. Робота на семінарському і практичному занятті	4	4	16	4	16
1.3. Виконання завдань для самостійної роботи	4	3	12	4	16

1.4. Виконання модульної роботи	5	1	5	1	5
Разом			39		46
Максимальна кількість балів за обов'язкові види роботи: 85					
II. Вибіркові					
Виконання завдань для самостійного опрацювання (за вибором студента не більше 15 балів)					
2.1. Складання ситуаційних завдань із різних тем курсу					3
2.2. Огляд літератури з конкретної тематики					3
2.3. Анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, тематичні розвідки					3
2.4. Підготовка наукової статті з будь-якої теми курсу					15
2.5. Участь у науковій студентській конференції					3
2.6. Дослідження різноманітних питань з тематики дисципліни у вигляді есе					3
2.7. Виконання індивідуальних завдань (ІНДЗ)					15
			Разом		15
Максимальна кількість балів за вибіркові види роботи: 15					
Всього балів за теоретичний і практичний курс: 100					

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на семінарських заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

6.3. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
		залік			
90 – 100	<i>відмінно</i>	<i>зараховано</i>		A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>			B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>			C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>			D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>			E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	<i>не зараховано</i>		FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>			F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.4. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										Залік	Сума	
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2							ІНДЗ	не більше 100
T1	T2	T3	МК 1	T4	T5	T6	T7	МК 2				
10	10	14	5	10	10	10	11	5	15			

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.

МК – модульний контроль

6.7. Орієнтовний перелік питань до заліку

- Інформаційна та Інформаційно-аналітична діяльність: суть, історичний огляд, перспективи розвитку.
- Визначення інформації та її функцій.
- Розкрити сутність структурної (зв'язаної) та оперативної (робочої) інформації.
- Якісні характеристики інформації як предмету праці.
- Взаємозв'язок між розвитком матеріального виробництва та зростанням потреб в інформації.
- Характеристика понять «інформаційний шум» та «інформаційний "вибух"».
- Основні вимоги до організації інформаційної діяльності на сучасному етапі суспільного розвитку.
- Інформаційно-аналітична діяльність у сфері управління.
- Надати характеристику класів завдань управлінської діяльності.
- Класифікація працівників офісу відповідно до виконуваних ними завдань.
- Назвати психологічні критерії добору інформації.
- Розкрити зміст моніторингових, ініційованих і кумулятивних аналітичних досліджень.
- Обґрунтувати необхідність і зміст експертних оцінювань при підготовці управлінських рішень.
- Дати визначення інформаційного потоку і назвати його властивості.
- Психологічні основи інформаційно-аналітичної діяльності.
- Психологічна складова обміну інформацією. Причини та механізми викривлення інформації.
- Основні напрями розвитку психології особистості та їх врахування в організації інформаційної діяльності.
- Типи рішень та підходи до їх прийняття. Проілюструйте на конкретних прикладах.
- Загальна характеристика соціально-психологічних чинників інформаційної діяльності.

20. Наведіть приклади стереотипів, які функціонують в економічній, соціально-політичній та культурно-просвітницькій сферах життя суспільства, та поясніть їхній вплив на процес прийняття рішень.

21. Правові основи інформаційної діяльності.

22. Проаналізуйте еволюцію правових відносин у сфері охорони прав інтелектуальної власності та складіть перелік найвидатніших подій (з поясненнями).

23. Охарактеризуйте об'єкти та суб'єкти правових відносин у сфері інтелектуальної власності та інформаційної діяльності.

24. Охарактеризуйте законодавство України про інформаційну діяльність.

25. Проаналізуйте проблеми адаптації українського законодавства про інформацію та охорону інтелектуальної власності до норм міжнародного права.

26. Інформаційно-аналітичний процес: суть, принципи, інструментарій.

27. Суть та основні принципи організації інформаційно-аналітичного процесу.

28. Охарактеризуйте інформаційну роботу як процес творчого мислення.

29. Підготовка аналітичних документів за умов дефіциту інформації "Пастка часу" та шляхи її подолання.

30. Інформаційно-аналітична діяльність організацій.

31. Особливості розвитку інформаційної сфери суспільства розвинених країн.

32. Охарактеризуйте сучасний стан міжнародних відносин в інформаційній сфері.

33. Інформаційно-психологічні операції та війни: суть, історія, сучасність.

34. Поясніть завдання класифікації інформації та проаналізуйте класифікацію інформації за найважливішими ознаками.

35. Поняття інформаційної потреби. Проаналізуйте особливості реалізації інформаційного циклу при розв'язанні стандартних і нестандартних завдань.

36. Суб'єкти інформаційних відносин. Характеристика інформаційних потреб органів державної та місцевої влади, комерційних і некомерційних структур, громадян.

37. Внутрішні та зовнішні інформаційні потреби організацій та шляхи їх задоволення.

38. Охарактеризуйте систему оцінки інформаційних потреб.

39. Джерела інформації в системі суб'єктно-об'єктних відносин інформаційної діяльності.

40. Класифікація джерел інформації за морфологічними ознаками та механізмами функціонування.

41. Поясніть функції інформаційних посередників у задоволенні інформаційних потреб суб'єктів інформаційних відносин.
42. Роль бібліотек у сучасній соціально-комунікативній системі суспільства.
43. Дайте загальну характеристику друкованих видань як джерела інформації.
44. Роль джерел статистичної інформації у прийнятті управлінських рішень.
45. Характеристика аудіовізуальних ЗМІ та Інтернету як джерела інформації для прийняття управлінських рішень.
46. Реклама, виставки та конференції як джерела інформації для прийняття управлінських рішень.
47. Консультативні послуги як джерело інформації.
48. Опишіть механізм впливу чуток на поведінку суб'єктів у сфері економічної та соціально-політичної діяльності.
49. Поясніть доцільність використання компромату як джерела інформації.
50. У чому переваги та недоліки різних джерел інформації для цілей комерційної та громадсько-політичної діяльності.

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Опорний конспект лекцій
2. Методичні розробки до семінарських занять.
3. Методичні розробки до виконання самостійної роботи студентів.
4. Орієнтовна тематика реферативних досліджень.
5. Ілюстративні матеріали.
6. Глосарій по дисципліні.
7. Питання до модульного контролю.
8. Питання до заліку.

7.1. Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для студентів з інвалідністю

1. Захист інформації : презентація. URL : <http://dpr.kpi.ua/wp-content/uploads/2016/04/seminar-berezen-2016.pdf> (дата звернення 15.02.2020)
2. Дерев'яченко О.В. Основи захисту інформації : презентація URL : <https://ppt-online.org/279442> (дата звернення 15.09.2019)
3. Золотарьов В.А. Методи захисту інформації в телекомунікаційних системах. URL : <https://ppt-online.org/498294> (дата звернення 15.09.2019)

Для інклюзивного навчання:

- методики диференційованого підходу до процесу навчання й оцінювання знань, умінь і здібностей студентів з інвалідністю;
- дистанційні програми навчання для студентів із проблемами слуху і порушеннями опорно-рухового апарату.
- спеціалізовані комп'ютерні програми для навчання осіб з інвалідністю;
- забезпечення осіб із проблемами зору спеціальною літературою: книгами, підручниками, навчальними посібниками, журналами, надрукованими шрифтом Брайля та укрупненим шрифтом, і звуковими комп'ютерними програмами;
- наявність аудіовізуальних засобів навчання, спеціальної навчально-методичної літератури в електронному, друкованому, аудіовізуальному форматах для осіб з інвалідністю;
- дидактичні матеріали та засоби навчання осіб з інвалідністю для дистанційної та відкритої форм навчання.

7.2. Глосарій (термінологічний словник)

Адресні інформаційні запити визначають сімейство джерел одержання інформації.

Аналіз поділ об'єкта (подумки чи реально) на складові частини з метою їх окремого вивчення. Такими частинами можуть бути якісь матеріальні елементи об'єкта або ж його властивості, ознаки, зв'язки й т.п.

Аналіз (2) необхідний етап у пізнанні об'єкта. З найдавніших часів аналіз застосовувався, наприклад, для розкладання на складові деяких речовин. Зокрема, уже в Стародавньому Римі аналіз використовувався для перевірки якості золота й срібла способом так званого купелювання (аналізована речовина зважувалася до й після нагрівання).

Аналітик це поняття більш широке, ніж просто експерт в якійсь галузі знань, його інтелектуальний інструментарій і досвід практичної діяльності набагато ширший і не обмежується однією предметною сферою.

Аналітика це розгалужена і складна система знань, складовими частинами якої є й інші науки: логіка (наука про закономірності правильного мислення), методологія (система принципів, методів і прийомів пізнавальної діяльності), евристика (наука, що відкриває нове в різних сферах життя), інформатика (наука про інформацію, способи її отримання, накопичення, обробки і передачі).

Аналітичний звіт про діяльність розпочинається з анотації або реферата з коротким викладом завдання дослідження та отриманих результатів і зі вступу, в якому характеризуються вітчизняні й зарубіжні досягнення з досліджуваної проблеми.

Аналітичний огляд це вторинний синтезований текст, в якому подано зведену характеристику певного питання чи проблеми, що базується на використанні інформації, отриманої з ряду першоджерел за певний проміжок часу.

Аналітичний огляд (2) як інформаційний твір може бути не тільки узагальнювальною характеристикою вихідних джерел, а й вмещувати висновки та рекомендації для розв'язання проблеми.

Аналітичний прогноз містить аналіз інформації, яка відображає характер змін стану досліджуваного об'єкта (його структури, найважливіших показників і чинників, що визначають його розвиток), з метою виявлення закономірностей розвитку об'єкта, необхідних для проведення робіт з прогнозування. Цей огляд базується на аналізі первинних документів глибокої ретроспективи.

Аналітичні документи містять нову узагальнену інформацію, отриману в результаті всебічного, глибокого і критичного аналізу первинних документів, аргументовану оцінку стану і тенденцій розвитку проблеми, що розглядається. Їх створюють у процесі поглибленого аналізу і синтезу первинних документів з метою вилучення, оцінки, узагальнення і використання інформації, що в них міститься.

Анкетування (метод анкетного опитування фахівців) - метод експертних оцінок, що полягає в розробці спеціальної анкети, збиранні даних, їхньому аналізі й обробці з метою виявлення необхідних показників інформаційних потреб.

Анотація це стисла характеристика твору друку (їх сукупності або частин) з точки зору змісту, призначення, виду, форми та інших особливостей.

Бібліографічний огляд вміщує впорядковану сукупність бібліографічних описів джерел інформації; анотації, що розкривають їх зміст; текст, який пов'язує між собою описи окремих джерел. Мета підготовки такого огляду - допомогти фахівцям орієнтуватися в документальному потоці та вибирати найцікавіші джерела для вивчення.

Бібліографічний огляд це огляд, який містить зв'язну і послідовну бібліографічну характеристику сукупності документних джерел з певного питання (проблеми, теми), що вийшли за певний період часу, а також бібліографічні описи цих документів.

Види інформації, які використовуються в управлінні, класифікуються за наступними ознаками:

змістом - політична, директивна, правова, науково-технічна, економічна, планова, адміністративна, виробнича, бізнесова, нормативно-довідкова, обліково-бухгалтерська, статистична;

напрямом руху - вхідна, вихідна;

характером фіксації - фіксована, нефіксована;

способом фіксації - документована, звукова, аудивізуальна; відношенням до суб'єкта управління - зовнішня, внутрішня; ступенем обробки - первинна, довільна, підсумкова; ступенем постійності - постійна, перемінна;

формі надання - літерна, цифрова, кодована; можливості обробки - піддається і не піддається обробці; насиченості - достатня, недостатня, збиткова; правдивості - достовірна, недостовірна.

Вимоги до прес-релізу

1)зацікавленість споживачем (інформативність); 2)змістовність (інформаційна місткість); 3)яскравість у рекламному оточенні (контрасність); 4)виразність основних елементів (первинна фіксація уваги); 5) запам'ятовуваність (вторинна фіксація уваги - зворотна інформація); 6)вчасність - необхідність для певних споживачів у потрібний час.

Відкрита інформація — інформація, якою дозволено користуватися широкому загалу.

Внутрішня інформація це інформація про сам об'єкт, процес чи явище, що досліджується.

Вторинна інформація та, яка вже була зібрана раніше для інших цілей.

Гіпотеза це науково обґрунтоване припущення про можливі зв'язки, відносини, причини явищ.

Дайджест це документ, що становить добірку витягів із конкретного тексту, відібраних і згрупованих таким чином, щоб дати про нього загальне уявлення, чи добірку найцікавіших матеріалів, передрукованих з інших видань.

Дайджести можуть бути неперіодичними, періодичними та продовжуваними. Дайджестом також називають короткий виклад чого-небудь.

Дайджест (2) це вторинний документ, результат аналітико-синтетичної обробки первинних документів, який містить новий текст “під завдання”: під рішення, яке приймає керівник; під навчальне завдання, запропоноване студентам; під потреби педагога, бізнесмена, які мають використати новий матеріал і т. д. Дайджест має проблемно-тематичне спрямування.

Державна таємниця вид таємної інформації, що охоплює відомості у сфері оборони, економіки, науки і техніки, зовнішніх відносин, державної безпеки та охорони правопорядку, розголошення яких може завдати шкоди національній безпеці України та які визнані у порядку, встановленому цим Законом, державною таємницею і підлягають охороні державою.

Джерела інформації поділяються на друковані та недруковані або змішані та електронні.

Діяльність інформаційних агентств це збирання, обробка, творення, зберігання, підготовка інформації до поширення, випуск та розповсюдження інформаційної продукції. Випуск і розповсюдження інформаційними агентствами власної продукції з метою отримання прибутку є підприємницькою діяльністю у цій сфері і здійснюється на основі цього Закону та чинного законодавства України.

Довідкова анотація стисло уточнює незрозумілий заголовок і повідомляє розширені відомості про автора, а також форму, зміст, жанр, призначення й інші особливості документа, відсутні в бібліографічному описі. Довідкові анотації не містять критичної оцінки документа.

Документ це передбачена Законом матеріальна форма одержання, зберігання, використання і поширення інформації шляхом фіксації її на папері, магнітній, кіно-, відео-, фотоплівці або на іншому носіїві" (Закон України "Про інформацію")

Досьє це формалізований, тобто складений за певним планом вторинний документ, який містить розгорнуту характеристику об'єкта (окремої особи, організації, товару або послуги і т. д.).

Друковані джерела інформації – це неперіодичні видання, довідково-енциклопедичні, наукові видання, інші видання(брошури, рекламні буклети), періодичні видання.

Електронний документообіг це сукупність процесів створення, оброблення, відправлення, передавання, одержання, зберігання, використання та знищення електронних документів, які виконуються із застосуванням перевірки цілісності та у разі **необхідності з підтвердженням факту одержання таких документів.**

Електронні джерела інформації – це радіо, телебачення, телефон, Інтернет тощо.

Знакові інформаційні моделі Знакові інформаційні моделі будуються з використанням різних мов (знакових систем). Знакова інформаційна модель може бути представлена у формі тексту (наприклад, програми на мові програмування) або формули (наприклад, другого закону Ньютона).

Індикативний реферат це стислий реферат, створений з метою допомогти читачеві у вирішенні питання, чи слід йому звертатися до оригінального документа.

Інтерв'ю це метод одержання інформації шляхом безпосередньої цілеспрямованої бесіди аналітика з респондентом. Основні сфери застосування методу інтерв'ю: для уточнення проблеми і формулювання гіпотез щодо ринку праці; для розробки методики великомасштабних опитувань; як головний засіб збору інформації щодо соціально-трудова відносин при малій вибірці; як додатковий метод збору інформації про ринок праці; у контрольних дослідженнях для уточнення і перевірки інформаційного масиву.

Інформативний реферат містить аргументи й наводить основні дані та висновки оригінальних документів, які вносять цінний вклад у загальну систему знань або корисні для певного кола читачів.

Інформаційна безпека складова національної безпеки, процес управління загрозами та небезпеками державними і недержавними інституціями, окремими громадянами, за якого забезпечується інформаційний суверенітет України

Інформаційна війна процес боротьби між суб'єктами із застосуванням інформаційної зброї.

Інформаційна модель сукупність інформації, що характеризує істотні властивості і стани об'єкта, процесу, явища, а також взаємозв'язок із зовнішнім світом.

Інформаційна послуга це отримання і надання в розпорядження користувача інформаційних продуктів.

Інформаційна система організаційно впорядкована сукупність інформаційних ресурсів та інформаційних технологій і засобів забезпечення інформаційних процесів.

Інформаційне суспільство суспільство, в якому більшість робітників займаються створенням, збиранням, відображенням, реєстрацією, накопиченням, збереженням і поширенням інформації, особливо її вищої форми — знань.

Інформаційний запит сформульована природною мовою в письмовій або усній формі усвідомлена вимога фахівця, організації, установи, що частково відтворює їхні потреби і спрямована до аналітика для одержання необхідних синтезованих відомостей, фактографічних даних.

Інформаційний огляд (2) містить систематизовані дані і факти, узагальнену інформацію про стан розробки питання без їхньої критичної

(наукової, технічної, економічної) оцінки автором огляду. Основне призначення інформаційного огляду - орієнтування споживачів інформації на ознайомлення зі станом розробки проблеми, питання.

Інформаційний продукт (продукція) створена виробником сукупність документованої інформації, відомостей, даних і знань, яка призначена для забезпечення інформаційних потреб користувача.

Інформаційний простір (національний)

інформаційне середовище, в якому здійснюються інформаційні процеси та інформаційні відносини щодо створення, збирання, відображення, реєстрації, накопичення, збереження, захисту і поширення інформації,

інформаційних продуктів та інформаційних ресурсів, на яке розповсюджується юрисдикція держави.

Інформаційний суверенітет здатність держави контролювати і регулювати потоки інформації поза межами держави з метою додержання законів України, прав і свобод громадян, забезпечення національної безпеки держави.

Інформаційний цикл це технологія, що являє собою організовану в часових межах сукупність операцій і методів, що приводять до отримання заданого результату (а саме - інформаційному продукту).

Інформаційні відносини відносини, які виникають у всіх сферах життя і діяльності людини, суспільства і держави при одержанні, використанні, поширенні та зберіганні інформації.

Інформаційні потреби як різновид пізнавальних, обумовлюються, у першу чергу, через складну систему суспільних, головним чином виробничих відносин, оскільки робота фахівців у галузі інформаційних відносин набуває яскраво вираженого колективного характеру. Інформаційні потреби формуються під впливом багатьох об'єктивних і суб'єктивних чинників, у першу чергу пов'язаних із необхідністю розв'язання перспективних (стратегічних) і оперативних (поточних) завдань у певній галузі чи сфері.

Інформаційні процеси (англ. Information processes) — це послідовна зміна стану та уявлення про інформацію в результаті дій, які з нею можна виконувати. Такими діями є - створення, збирання, зберігання, обробка(аналіз), відтворення, передавання, розповсюдження, використання і захист інформації.

Інформаційні ресурси це весь обсяг знань, відчужених від їх творців, зафіксованих на матеріальних носіях і призначених для суспільного використання.

Інформаційні технології цілеспрямована організована сукупність інформаційних процесів з використанням засобів електронної техніки, що забезпечують високу швидкість обробки даних, швидкий пошук інформації, розосередження даних, доступ до джерел інформації незалежно від місця їх розташування.

Інформаційно-аналітична діяльність це сукупність дій на основі концепцій, методів, засобів, нормативно- методичних матеріалів для збору,

накопичення, обробки та аналізу даних з метою обґрунтування та прийняття рішень.

Інформаційно-аналітична діяльність (ІАД) це специфічний різновид інтелектуальної, розумової діяльності людини, в процесі якої внаслідок певного алгоритму послідовних дій з пошуку, накопичення, зберігання, обробки, аналізу первинної інформації утворюється нова, вторинна аналітична інформація у формі аналітичної довідки, звіту, огляду, прогнозу тощо.

Інформаційно-аналітична робота це процес, в результаті якого первинна інформація (сирі факти) перетворюються у вторинну, нову, аналітичну інформацію, довершену продукцію, передбачену для передачі замовнику.

Інформаційно-аналітичний процес у сфері управління являє собою процес пошуку, збору, переробки та подання інформації у формі, придатній для її використання при прийнятті управлінських рішень.

Інформація абстрактне поняття, що має різні значення залежно від контексту. Походить від лат. «informatio», яке має декілька значень:

- роз'яснення;
- виклад фактів, подій;
- тлумачення.

Інформація (2) це нові відомості, які прийняті, зрозумілі і оцінені її користувачем як корисні.

Інформація (3) це нові знання, які отримує споживач (суб'єкт) у результаті сприйняття і переробки певних відомостей.

Інформація про стан довкілля (екологічна) це відомості або дані про стан складових довкілля та його компоненти, включаючи генетично модифіковані організми, та взаємодію між цими складовими; фактори, що впливають або можуть вплинути на складові довкілля; стан здоров'я та безпеки людей, умови життя людей; інші відомості та дані.

Інформація про товар це відомості або дані, які розкривають кількісні, якісні та інші характеристики товару (роботи, послуги).

Інформація про фізичну особу це відомості чи сукупність відомостей про фізичну особу, яка ідентифікована або може бути конкретно ідентифікована.

Інформація характеризується такими властивостями:

- виступаючи на певному етапі управління як предмет праці, в подальшому сама стає продуктом праці;
- має здатність тривалого і багаторазового застосування і не втрачає своїх властивостей;
- має властивість накопичення;
- здатна старіти і втрачати свої властивості з появою нових відомостей і знань;
- корисність та цінність отриманої інформації залежить від уміння користувача скористатися нею, його кваліфікації;

- підлягає тиражуванню і одночасному використанню в багатьох місцях, незалежно від мети використання.

Інформація як термін

- відомості або повідомлення про щось (побутове);
- роз'яснення, виклад;
комунікація та зв'язок, в процесі якого усувається невизначеність (теорія зв'язку, американський вчений Клод Шеннон);
- міра неоднорідності розподілу матерії та енергії у просторі та у часі, міра змін, якими супроводжуються всі процеси, що протікають у світі (український вчений Віктор Михайлович Глушков);
- заперечення ентропії, міра хаосу в системі (французький вчений Леон Бріллюен);
- передача різноманітності (англійській філософ Вільям Росс Ешбі);
- міра складності структур (французький вчений Абраам Моль);
- відображена різноманітність (радянський вчений Аркадій Дмитрович Урсул);
- результат інтелектуальної (аналітико-синтетичної чи евристичної) діяльності певної людини щодо подання відомостей, повідомлень, сигналів, кодів, образів тощо (український вчений Цимбалюк Віталій Степанович)
- універсальна субстанція, що пронизує усі сфери людської діяльності, слугує провідником знань та думок, інструментом спілкування, взаєморозуміння та співробітництва, утвердження стереотипів мислення та поведінки (ЮНЕСКО);
- документовані або публічно оголошені відомості про події та явища, що відбуваються у суспільстві, державі та навколишньому природному середовищі (Закон України «Про інформацію»).

Класифікація анотацій залежить від:

- видів анотованої літератури (художня чи наукова література, публікації документів тощо);
- цілей та функцій анотацій (видавнича, для масових бібліотек тощо);
- інформативності та глибини розкриття змісту документа.

Комерційна інформація інформація, яка поширюється лише за бажанням її власника, в першу чергу на його же умовах і переважно як об'єкт купівлі-продажу

Контент-аналіз (англ. **content** — зміст) це формалізований метод інтерпретації текстів.

Конфіденційна інформація інформація, що містить відомості, які знаходяться у володінні, користуванні або розпорядженні юридичних та фізичних осіб і поширюється за їхнім бажанням згідно з передбаченими умовами (ст. 30 Закону України "Про інформацію").

Концептуальні інформаційні запити пов'язані з теоретичними дослідженнями в даній сфері. Потреба в такій інформації виникає при розробці довгострокових прогнозів.

Метод аналізу документів **Метод виключень** ґрунтується на поступовому виключенні значної групи складових на підставі закону виключення третього, значення якого полягає в тому, що справа йде так, як описується у висловлюванні, або так, як говорить заперечення і третього не дано.

Метод екстраполяції поширення висновків, отриманих зі спостереження за однією частиною явища на іншу його частину.

Метод емпатії входження аналітика в образ аналізованого об'єкта, уявлення себе тим, хто вивчається, осмислення з його позицій дій, що ним здійснюються.

Метод ідеалізації уявна процедура, пов'язана з уявленням чого-небудь як ідеалу і подальшим порівнянням реального об'єкта з ідеальним.

Метод класифікацій впорядкування об'єктів за істотними ознаками певних класів.

Метод колективної генерації ідей (за американською термінологією метод "мозкової атаки") спрямований на одержання великої кількості ідей, у тому числі і від осіб, що, володіючи досить високим ступенем ерудиції, звичайно утримуються від висловлень.

Метод моделювання один із найважливіших в аналітиці. Передбачає побудову моделі, яка відображає істотні сторони об'єкта, що аналізується, спрощує його і замінює реальний об'єкт аналізу.

Метод мозкового штурму це сукупність прийомів отримання нових ідей завдяки творчій співпраці організованої групи фахівців.

Метод пошуку закономірності є пошуком стійкої і не випадкової характеристики або зв'язків між явищами.

Метод спостереження передбачає цілеспрямовану і систематичну фіксацію процесів відповідно до завдань дослідження, застосовується на етапі складання програми, коли необхідно отримати попередні дані про об'єкт, уточнити проблему, сформулювати гіпотезу. Також цей метод можна використовувати для перевірки даних, отриманих іншими методами.

Методико - організаційні запити запити з проханням подачі матеріалів з теорії та практики інформаційної діяльності.

Модель це сукупність логічних, математичних чи інших об'єктів, зв'язків і співвідношень, що відображають з необхідною або максимально досяжною мірою подібності деякий фрагмент реальності, що підлягає вивченню, а також опис всіх властивостей об'єкта, що моделюється.

Моделювання це спосіб прогнозування, що передбачає конструювання моделі реального процесу чи явища, які можуть відбутися у майбутньому.

Науково-технічна інформація це будь-які відомості або дані про вітчизняні та зарубіжні досягнення науки, техніки і виробництва, одержані в ході науково-дослідної, дослідно-конструкторської, проектно-технологічної, виробничої та громадської діяльності, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді.

Недруковані джерела інформації – це спеціальні рукописні матеріали та науково-технічна документація, реклама, виставки, конференції, консультаційні послуги, статистична інформація, чутки, компромат, приватні бесіди, інші джерела інформації.

Некомерційна інформація та, яка має безоплатний характер її поширення.

Нормативне прогнозування це визначення шляхів і строків досягнення можливих станів об'єкта, котрі (стани) відповідають на запитання, яким шляхом можна досягти бажаного стану. Нормативне прогнозування будується на основі заздалегідь заданих норм, ідеалів, цілей.

Об'єктами інформаційно-аналітичної діяльності є:

- інформаційно-аналітичні продукти;
- бази даних;
- апаратні засоби: комп'ютери, комплектування, блоки безперебійного живлення, офісне устаткування, мережеве устаткування, засоби комунікацій, периферійна техніка, диски, дискети, матеріали;
- програмні засоби: системне програмне забезпечення (ПЗ), мережеве ПЗ, компресійні програми, антивірусні програми, інтерактивна графіка, електронні таблиці, редакторські пакети, прикладні пакети, засоби мультимедіа, засоби проектування ПЗ;
- інформаційні послуги: консалтингові, навчальні, впроваджувальні, супроводжувальні, ремонтні, посередницькі, торговельні, рекламні, інтерактивні, телекомунікаційні;
- інформаційно-пошукові системні технології;
- імена, адреси в Internet тощо.

Образні інформаційні моделі (малюнки, фотографії та ін) представляють собою зорові образи об'єктів, зафіксовані на будь-якому носії інформації (папері, фото- і кіноплівці та ін). Образні інформаційні моделі широко використовуються в освіті, де потрібна класифікація об'єктів за їхніми зовнішніми ознаками (навчальні плакати з ботаніки, біології та фізики).

Огляд обґрунтування призначається для доведення необхідності й доцільності проведення конкретного дослідження або розробки, вибору оптимальних шляхів (напрямів, методики, принципового рішення), організації і планування роботи.

Огляд стану питання це огляд, що містить систематизовану й узагальнену інформацію про стан наукової розробки і практичної реалізації, тенденції розвитку питання, що розглядається (сфери науки або техніки, галузі, підгалузі, проблеми, питання, об'єкта, організації і т. ін.).

Огляди стану питання містять інформацію із документів-першоджерел про результати досліджень, стан і шляхи розвитку певної галузі науки, техніки та виробництва.

Оглядова доповідь містить відомості про окремі аспекти стану науково-практичних напрямів, проблем, об'єктів, організацій тощо. Вона має

суттєве значення для оцінки поточних змін стану питання (проблеми, теми), що розглядається.

Оглядово-аналітична діяльність інформаційне забезпечення управлінських рішень і створення системи інформаційної підтримки базової діяльності користувачів інформації.

Описові інформаційні моделі це моделі, створені природною мовою (тобто будь-якою мовою спілкування між людьми: англійською, українською, китайською, мальтійською тощо) в усній або письмовій формі.

Особливості інформації як товару:

- володіння інформацією не є гарантією абсолютного права на її використання, тобто її можна продати і залишитись її власником;
- продаж інформації може здійснюватись значній кількості покупців, і жоден з них не стає її одноособовим власником;
- виникає в результаті не просто розумової праці, а її творчої частини;
- цінність інформації не має прямого зв'язку з вартістю її створення, зберігання та обробки, а залежить від потреби в ній, її актуальності та якісних характеристик, очікуваних споживачем.

Параметри інформації характеристики, з допомогою яких оцінюються інформаційні ресурси.

Первинна інформація це інформація (дані), зібрана вперше для розв'язання якого-небудь завдання.

Підготовка оглядової інформації це не стільки опис, узагальнення документної інформації, скільки аналіз стану та розвитку проблеми на основі використання різноманітних джерел інформації.

Податкова інформація це сукупність відомостей і даних, що створені або отримані суб'єктами інформаційних відносин у процесі поточної діяльності і необхідні для реалізації покладених на контролюючі органи завдань і функцій у порядку, встановленому Податковим кодексом України.

Порівняння це процес зіставлення предметів або явищ дійсності з метою встановлення схожості чи відмінності між ними, а також знаходження загального, притаманного, що може бути властивим двом або кільком об'єктам дослідження.

Потреба одне з фундаментальних понять сучасної науки, що має сукупність значень, які затвердилися в рамках тієї або іншої сфери.

Пошукове прогнозування це визначення можливих станів об'єкта в майбутньому. При такому прогнозуванні здійснюється умовне продовження, перенесення в майбутнє існуючих у минулому і тепер тенденцій розвитку об'єкта з припущенням, що протягом прогнозованого періоду не станеться ніяких подій, котрі могли б різко змінити ці тенденції.

Правова інформація це сукупність документованих або публічно оголошених відомостей про право, його систему, джерела, реалізацію, юридичні факти, правовідносини, правопорядок, правопорушення і боротьбу з ними та їх профілактику тощо.

Прес-реліз листівка, спеціальний бюлетень або брошура, головним чином, з офіційним повідомленням для органів масової інформації.

Прийняття рішень це науковий напрям, завданням якого є синтез раціональних схем вибору альтернатив і оцінювання їх якостей.

Прогноз це висновок про майбутнє інформаційного процесу, що досліджується, на основі загальної тенденції його розвитку.

Психологічні перешкоди при формулюванні й оформленні інформаційних запитів з'являються внаслідок недовіри певного кола користувачів інформації комунікатору. У цих умовах на користувача сильніше усього може впливати тільки своєчасна видача повної і точної інформації на запит.

Рекомендаційна анотація дає характеристику й оцінку документа з огляду на його цільове та читацьке призначення, служить пропаганді та рекламі кращої літератури й покликана зацікавити, привернути увагу, активізувати процес читання. Як правило, вона має дидактичну спрямованість і може вмещувати педагогічні рекомендації, методичні поради тощо.

Реферат є основною інформаційно-комунікативною одиницею, що зумовлено його споживчими властивостями:

- серед усіх видів вторинних інформаційних документів реферат відрізняється найбільшою інформативністю в розкритті змісту першоджерела;

- використання реферату для пошуку поточної або ретроспективної інформації дає змогу зекономити до 90 % часу, необхідного в разі звернення до первинних документів;

- форма подання інформації у вигляді реферату зручніша для тривалого зберігання у фондах інформаційних служб, полегшує та прискорює підготовку інформаційних видань і створення інформаційних масивів;

у деяких випадках реферат може замінити першоджерело (коли необхідна користувачеві інформація стосується не основної теми роботи, а суміжних питань, або коли первинний документ недоступний унаслідок мовного або організаційного бар'єрів).

Реферат (2) це багатофункціональний вторинний документ. Він виконує безліч функцій: інформативну та науково-комунікативну, прогностичну, довідкову і адресну, індексування й індикативну.

Реферативний огляд вміщує систематизовані та узагальнені відомості щодо стану і шляхів розвитку певної галузі науки, техніки й виробництва. Ці дані отримано внаслідок аналізу першоджерел, але без їх критичного опрацювання.

Реферування це інтелектуальний творчий процес, що потребує осмислення, аналітико-синтетичної переробки інформації та створення нового документа -- реферату, котрий має специфічну мовно- стилістичну форму.

Ринок інформаційних послуг сукупність економічних, правових і організаційних відносин по продажу і купівлі інформаційних продуктів та послуг (ІПП), які складаються між їхніми постачальниками і споживачами.

Семантичні перешкоди пов'язані з неправильним тлумаченням змісту термінів, стилістичними помилками, використанням скорочень тощо.

Синтез метод аналізу, який дозволяє здійснити другий етап у процесі пізнання — перейти від вивчення окремих складових частин об'єкта (аналізу) до вивчення його як єдиного нерозривного цілого.

Системний метод приведення даних в деяку систему, що дозволяє їх пояснити з позицій системного підходу.

Службова інформація це інформація, що міститься в документах суб'єктів владних повноважень, які становлять внутрівідомчу службову кореспонденцію, доповідні записки, рекомендації, якщо вони пов'язані з розробкою напряму діяльності установи або здійсненням контрольних, наглядових функцій органами державної влади, процесом прийняття рішень і передують публічному обговоренню та/або прийняттю рішень.

Соціологічна інформація це документовані або публічно оголошені відомості про ставлення окремих громадян і соціальних груп до суспільних подій та явищ, процесів, фактів.

Спостереження це систематичне цілеспрямоване, спеціально організоване сприймання предметів і явищ об'єктивної дійсності, які виступають об'єктами дослідження.

Статистична інформація це будь-які відомості або дані про вітчизняні та зарубіжні досягнення науки, техніки і виробництва, одержані в ході науково-дослідної, дослідно-конструкторської, проектно-технологічної, виробничої та громадської діяльності, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді.

Структурні перешкоди обумовлені порушенням композиційної побудови інформаційного запиту.

Суб'єктами інформаційно-аналітичної діяльності є:

- особистість;
- держава;
- виробники первинної інформації (книжок, газет, журналів, повнотекстових баз даних, відеотек і фонотек);
- виробники вторинної інформації (покажчиків літератури, бібліографічних довідників, збірників, реферативних журналів, індексних і бібліографічних баз даних);
- компанії та підприємства оптової і роздрібною торгівлі інформаційними продуктами та послугами, серед них різноманітні служби пошуку інформації, бібліотеки, інформаційні центри, інститути;
- виробники (постачальники) технічних засобів обробки інформації;
- виробники (постачальники) програмних засобів обробки інформації;
- інформаційні посередники (брокерські фірми);
- Internet-провайдери;

- виробники (розробники) технологій обробки інформації, засобів комунікацій тощо.

Табличні інформаційні моделі Широко поширені інформаційні моделі у формі таблиць. У таблиці хімічних елементів Д. І. Менделєєва хімічні елементи розташовуються в клітинках таблиці за зростанням атомних ваг, а в стовпцях — за кількістю валентних електронів.

Таємна інформація інформація, що містить відомості, які становлять державну та іншу передбачену законом таємницю, розголошення якої завдає шкоди особі, суспільству і державі.

Тематичні підбірки як вид аналітичних документів - це синтезована сукупність первинних документів, частин тексту, рефератів, анотацій, рисунків, схем, діаграм тощо, підібраних з певного питання (проблеми), їх роблять за двох умов: при сталому споживацькому інтересі до певної проблеми і тоді, коли немає узагальнених публікацій з неї, інформація розосереджена в широкому колі джерел.

Узагальнення логічний процес переходу від одиничного до загального чи від менш загального до більш загального знання, а також продукт розумової діяльності, форма відображення загальних ознак і якостей об'єктивних явищ.

Фактографічні інформаційні запити виникають у процесі розв'язання окремих задач, що мають конкретний характер.

Фізична особа в цивільному праві термін, що використовується для позначення людини (громадянина) як учасника правових відносин. Фізична особа також підпорядковується певним нормам та правилам поведінки.

Формальні інформаційні моделі це моделі, створені формальною мовою (тобто науковою, професійною або спеціалізованою, наприклад мовою програмування). Приклади формальних моделей: всі види формул, таблиці, графи, карти, схеми і т. д.

Функції інформаційно-аналітичної діяльності

1. **Управлінська** – забезпечує інформацією всі етапи управлінської діяльності: підготовку, прийняття управлінських рішень, контроль за їх виконанням.

2. **Діагностична** - спрямована на отримання об'єктивної картини ситуації, що склалася, її діагностики.

3. **Застерігаюча** – виявляє проблеми, небезпеки, конфлікти, дозволяє їх уникнути.

4. **Пізнавально-ментальна** – сприяє зміні розуміння сутності явищ, зміні ментальності управлінців

Цілі ІАД можна розділити на дві великі групи: стратегічні і тактичні.

Стратегічні - на основі концепцій, методів, засобів зібрати, накопичити, обробити, проаналізувати такий обсяг необхідної і достатньої інформації, щоб надати споживачеві (замовнику) якомога більш якісний і повний інформаційний продукт.

Тактичні – визначаються конкретно в кожному випадку окремо, залежно від завдання, яке ставить перед аналітиком споживач (замовник). Це можуть бути, наприклад, питання збільшення результативності та прибутковості певної ділянки бізнесової діяльності, зокрема, пошуки партнерів, ринків збуту, джерел фінансування, ступінь ризиків та інше.

7.3 Рекомендована література

Основна:

1. Горовий В. М. Особливості розвитку соціальних інформаційних баз сучасного українського суспільства. НАН України, Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. Київ : НБУВ, 2015. 300 с.
2. Гуцалюк М.В., Гайсенюк Н.А Організація захисту інформації: навч. посіб. Київ : Альтерпрес, 2015. 202 с.
3. Кулицький С. П. Основи організації інформаційної діяльності : навч. посіб. Київ : МАУП, 2012. 221 с.
4. Лутовинова В. І. Реферування як процес мікроаналітичного згортання інформації : практ. посіб. Київ., 2017. 71 с.
5. Марущак А. І. Правомірні засоби доступу громадян до інформації : наук.-практ. посіб. Біла Церква : Буква, 2006. 429 с.
6. Мацюк В.Я., Бесчастний В.М., Шамрай В.О., Артеменко О.В. Використання інформаційного ресурсу для прийняття управлінського рішення : монографія. Донецьк: Донецький юридичний інститут ЛДУВС, 2016. 208 с.
7. Пархоменко В. Д., Пархоменко Д. В. Пархоменко Інформаційна аналітика у сфері науково-технічної діяльності : монографія. Київ: Укр. ІНТЕІ, 2016. 224 с.
8. Предик Г. А. Інформаційні підприємства: види і умови діяльності. Тернопіль : ТАНГ «Економічна думка», 2008. 35 с.
9. Слободяник М. С., Проценко М. Б. Міжнародна інформація : навч. метод. посіб. Київ : ДАККІМ, 2017. 107 с.

Допоміжна:

1. Боднар І. Р. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах : навч. посіб. до самост. вивч. курсу ; Укоопспілка ; Львівська комерційна академія. Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2017. 279 с.
2. Гужва В. М. Інформаційні системи і технології на підприємствах : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2011. 400 с.
3. Мей К. Інформаційне суспільство: скептичний погляд; пер. з англ. М. Войницька. Київ : К.І.С., 2014. 218 с.

4. Пішеніна Т. І., Шаповал О. Ф. Інформаційне забезпечення управління та реферування : навч. посіб. Для дистанційного навчання. Київ : Університет «Україна», 2016. 277 с.
5. Соляник А. А. Документні потоки та масиви : навч. посіб.; Харк. держ. акад. культури. Харків, 2018. 112 с.
6. Твердохліб М. Г., Шарапов О. Д. Організація інформування керівників. Київ : Вид-во КНЕУ, 2007. 180 с.
7. Хоменко Л. Г. Електронна інформаційна цивілізація: досвід розбудови в Україні : монографія. Київ : Міжнародна агенція «БІЗОН», 2014. 208 с.

7.4. Інформаційні ресурси

1. Верховної ради України. Сайт. URL : <https://zakon.rada.gov.ua>
2. Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України. Сайт. URL : <http://www.dsszzi.gov.ua>
3. Захист інформації. *Український журнал*. URL : <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/ZI>
4. Урядовий портал. URL : <https://www.kmu.gov.ua>

8. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Форми занять	Наявне матеріально-технічне забезпечення	Необхідне матеріально-технічне забезпечення
Лекція	кафедральний ноутбук	проектор, приміщення з доступом до Інтернету
Практичні заняття	наочні та роздаткові матеріали, переносна дошка з відривними листами паперу	спеціалізований кабінет
Модульний контроль	Доступ до мережі Інтернет	приміщення комп'ютерного класу